

'Manidemo', vídeo de Toni Giró, editat per Adolf Alcañiz, del 2005.

Els paranys de Toni Giró

L'artista mostra que el llenguatge textual i l'audiovisual són màquines il·lusionistes i que tots podem ser manipulats

Per Clàudia Rius

Qualsevol que entri als Espais Volart de la Fundació Vilacasas, el primer que veurà serà una sèrie de fotografies de gran format. Donant-hi un cop d'ull, identificarà ràpidament tot el que hi apareix: paisatges quotidians, edificis i camps, cossos i natura. Si hi para l'atenció uns segons més, potser sentirà una mica d'alleujament: dins de cada imatge, un text descriptiu en anglès explica el que hi veiem. "Oh, que bé, aquest cop m'ho han posat fàcil!", potser pensarà algun visitant, perquè en art contemporani el suport textual és escàs i l'espectador tendeix a enfrontar-se despullat al significat d'una obra.

Així doncs, es relaxarà i es disposarà a observar les fotografies tranquil·lament. Per exemple, es fixarà en el retrat dels balcons d'un edifici, i en la frase corresponent, que diu: "Selling one's house and paying rent in another". Mmm, descriptiu... O no? És probable que aleshores el visitant faci el clic i provi de traduir-la al català: "Vendre la casa i anar de lloguer". Serà en aquest precís instant que el visitant s'adonarà que ha caigut en el parany de Toni Giró (Barcelona, 1966).

Sòlid que es fon en l'aire és el títol de la mostra que la Fundació Vilacasas dedica a Giró, artista de llarga trajectòria que relliga l'art amb les preocupacions socials, però sempre reptant l'espectador a tenir els ulls ben oberts. A part de l'ús simbòlic del parany, una altra de les seves característiques és el qüestionament del llenguatge i, en concret, de la traducció. Això és el que veiem en aquesta primera sèrie de fotografies (Ditifet, 2000-2003), en què Giró agafa diverses frases fetes populars catalanes, les tradueix a l'anglès i

ens mostra unes escenes que representen literalment cada expressió.

Amb la reproducció textual a l'anglès (idioma pretès com a universal i hegemònic), l'artista demostra com pot ser de fàcil que una frase perdi el sentit real. I amb la reproducció fotogràfica escenifica la complexitat dels llenguatges, que no poden reduir-se a la pura literalitat. La traducció és, doncs, una al·legoria de les carències comunicacionals, sovint deliberades, que afecten la nostra societat. Com es veu en moltes altres obres seves, Giró és un artista polític, en el sentit que el preocupa el món i en parla a través de la seva obra. Per això mostra per mitjà de paradoxes que el llenguatge textual i l'audiovisual són màquines il·lusionistes, i que, si no parem atenció, tots som susceptibles de ser manipulats i instrumentalitzats.

Una altra idea clau de l'obra de Giró és l'obsolescència benjaminiana. Com llegim a les parets de la Vilacasas, "Walter Benjamin afirmava que en l'obsolescència es podia trobar la força per a la transformació política del present. En els materials descartats i les tecnologies abandonades s'evidenciaria l'incompliment de la promesa de felicitat d'un capitalisme en permanent estat de desassossec". És per això que, majoritàriament, l'artista treballa amb escultures expandides: lli-

bres repartits per terra que en realitat són manuals tècnics i científics, històries i atlas universals, compendis de coneixements que avui en dia es consideren caducats i que el barceloní ha omplert de ciment. O una porta amb una galleda a punt de caure sobre el cap d'algú, si no fos perquè rere la porta hi ha una densa capa de fusta que fa que ningú pugui passar, i que, per tant, la galleda sigui paradoxalment incapaç de tenir cap efecte sobre ningú.

A través d'aquestes escultures expandides, i també de dibuixos, fotografies i vídeos, Toni Giró es converteix en el miner de Benjamin, l'artista que rebusca en el forat fosc de totes les possibilitats socials que van quedant enrere, i allà rescata indicis, senyals o missatges descartats en èpoques passades, per tal de tornar-los a treure a la llum i portar de nou als ulls dels visitants tot allò que, un cop normalitzat, mai ens tornem a qüestionar. Sempre, és clar, descol·locant l'espectador per tal de desvetllar-lo. En això, trencar la passivitat del visitant, Giró és un expert.

“Com es pot veure als Espais Volart, és un artista polític, en el sentit que el preocupa el món i en parla a través de la seva obra

Toni Giró. *Sòlid que es fon en l'aire*.

Espais Volart. Fins al 15 de març del 2026